

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Етнокультурні технології в роботі з дітьми»

III семестр

I. Основна мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів із основними категоріями, етапами розвитку етнокультури українців, сукупністю виховних прийомів, форм, методів, засобів навчання та виховання, що базуються на фундаментальних засадах народної педагогіки, теорії етносу, етнопсихології, культурології, фольклористики, соціально-культурної діяльності, які дозволяють оптимізувати й активізувати процес засвоєння, збереження і відтворення етнокультури в сучасних умовах.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців спеціальності / освітньої програми

Дисципліна «Етнокультурні технології в роботі з дітьми» дозволяє студентам набути додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки.

III. Завдання дисципліни

1. Поглиблювати знання студентів з української етнічної культури та виховувати інтерес до неї.
2. Прищеплювати навички дослідження виховного потенціалу етнокультури українців.
3. Розвивати методичні уміння студентів у сфері використання етнокультурних технологій у роботі з дітьми.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування цієї дисципліни

Основні знання:

розуміння природи і психолого-педагогічних закономірностей національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку, інтересу й поваги до національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів; володіння відповідними поняттями.

Основні вміння:

володіння методиками педагогічного супроводу та підтримки національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку; здатність виявляти й оцінювати їх ефективність;

здатність пояснювати учасникам освітнього процесу послідовність обраних дій щодо національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку, переконувати в їх;

створювати ситуації, що спонукають дітей раннього і дошкільного віку до вияву патріотизму і поваги до національних цінностей і державних символів України.

організовувати різноманітні види роботи з дітьми раннього і дошкільного віку, що демонструють національні традиції, звичаї, свята, обряди.

V. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Загальні питання курсу «Етнокультурні технології в роботі з дітьми». Предмет і завдання курсу, зв'язок із іншими навчальними дисциплінами. Вплив дисципліни на професійне становлення фахівця дошкільної освіти. Методологія

досліджень української етнічної культури. Сутність та особливості етнокультурних технологій.

Тема 2. Наш родовід. Поняття «предки» та «першопредки»: міфологічна і біблійна традиції. Технології ознайомлення дітей із родоводом, родиною. «Хто є хто в нашій родині» (комплексне заняття). Технологія «Девіз».

Тема 3. Історія рідного краю. Технології ознайомлення дітей із рідним краєм. «Земле, моя рідна» (комплексне заняття). Краєзнавчі технології у роботі з дітьми. Картографування етнокультурного середовища на малій батьківщині. Віртуальна екскурсія рідним краєм (літературне краєзнавство).

Тема 4. Природа і людина в етнокультурі українців. Ідея гармонійного співіснування людини і природи. Народний календар українців як основа взаємодії людини і природи. Технології ознайомлення дітей із народними святами. Атрибутика народних свят, традиції виконання та використання. Дитина у річному циклі свят. Етнокультурні квест-технології.

Тема 5. Народні вірування й знання. Віра, церква та релігійність у житті українського народу. Світоглядні уявлення українців та їх відображення в побуті. Звичаєво-правова культура (система спорідненості, статевовікова стратифікація). Молодіжні громади. Ярмарки в системі громадського дозвілля. Технологія «Етноколажування».

Тема 6. Народна казкова проза та пареміографія. Фольклор у системі етновиховання. Українська народна казка. Художньо-стильові особливості казок і паремій. Технології використання народних казок і пареміографії. Рольова гра «Подорож казкою».

Тема 7. Народне мистецтво у всебічному розвитку дитини. Традиційні осередки народного мистецтва та художніх промислів у естетичному розвитку молоді. Технології ознайомлення дітей із українським національним вбранням. Етнотехнологія «Віночок». Технології ознайомлення з українськими національними стравами. Технології ознайомлення з музичною культурою українців. Технології ознайомлення з традиційним побутом. Технологія «Засідання клубу знавців української етнокультури».

Тема 8. Етнокультурні технології в процесі формування сучасної полікультурної особистості дошкільника. Поняття полікультурності. Компоненти полікультурного середовища. Полікультурна освіта як засіб збереження й розвитку етнічних культур. Шляхи формування культурної освіченості дітей. Технологія формування полікультурної особистості дошкільника (етнокультурна програма К. Л. Крутій «Я – українець»). Полікультурний підхід до організації роботи з батьками. Завдання та підходи до полікультурного виховання дошкільників в умовах українського сьогодення.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу

Кафедра педагогіки і психології дошкільної освіти: старший викладач Поліщук К.М.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких лекційних – 16 год., семінарських – 18 год., самостійної роботи студентів – 52 год.

Дисципліна викладається у III семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Артюх Л. Ф. Звичаї українців у народному календарі / Л. Ф. Артюх. – К., 2012.
2. Богуш А. М. Українське народознавство в дошкільному закладі: [навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів] / А. М. Богуш, Н. В. Лисенко. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Вища школа, 2002.
3. Богуш А. М. Українське народознавство в дошкільному закладі: Практикум : навчальний посібник / А. М. Богуш, Н. В. Лисенко. – К. : Вища школа, 2003.
4. Борисенко В. Сімейна обрядовість українців ХХ – початку ХХІ століття / Валентина Борисенко; [голов. ред. Г. Скрипник]; НАН України, ІМФЕ. – Київ, 2016. – 256 с.
5. Грушевський М. Дитина у звичаях і віруваннях українського народу / Марко Грушевський, Зенон Кузеля. – Репр. вид. 1970 р. – Київ: Інтелектуальна книга, 2017. – Частина 1, 2. – 196 с.
6. Маєвська Л. М. Етнокультурне виховання. Нормативно-правове забезпечення: міжнародний та вітчизняний рівень: [методичні рекомендації до курсу «Основи етнокультурного виховання»] / Л. М. Маєвська. – Житомир : ЖДУ, 2007.
7. Технологія формування полікультурної особистості дошкільника / К. Л. Крутій // Педагогічний дискурс. – 2009. – Вип. 6. – С. 104 – 109. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/peddysk_2009_6_25.

IX. Система оцінювання.

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на семінарських заняттях, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, оцінювання роботи над реферативним повідомленням.

Підсумковий контроль: залік у III семестрі.